

FEMADÁČEK

ROČNÍK 3

DNE 20.9.96

ČÍSLO 4

Vážení čtenáři Femad'áčku, milí návštěvníci FEMAD!

Druhý víkend FEMAD, pro některé pracovní, pro některé rekreační, ale asi pro všechny (pokud Bůh a příroda dopustí) příjemný, milý a veskrze pozitivní, brzy začne - zanedlouho již tradičně nejmenovaný P. H. pozvedne číši, prohlásí ho za zahájený a odstartuje tím vlnu davového šílenství, jejíž intenzita několikanásobně převýší tu provázející Michaela Jacksona při nedávné návštěvě Prahy a posléze Moskvy.

Pohyb jedinců zasažených tímto šílenstvím lze charakterizovat takto:

Z vlaku pokud možno rovnou na představení - konají se jako vždy v kulturním domě či v sokolovně.

Z představení na semináře. Seminář A se koná ve vinárně v kulturním domě (nedejte se mýlit názvem - nenalejou a nenalejou...) a seminář B v základní škole (jejíž poloha je v průvodní brožurě půvabně charakterizována "základ škola v první ulici vlevo od KD na opačnou stranu než k Sok."). Tentokrát je vedou Vladimír Zajíc, Alena Urbanová a Ivana Veltrubská (seminář A), Milan Schejbal a Aleš Bergman (seminář B).

Ze seminářů do občerstvovacích zařízení - do klubu, kde dobře vaří, ochotně nalévají a jejich kafe je nejlepší v českých poměrech vůbec, do tzv. "Restaurace Kulturní dům", určené zejména milovníkům tradičního českého jevu zvaného "putyka" (bez urážky - tohle je putyka v nejlepším slova smyslu), do Hostince Na hřišti - že uvítá zejména sportovce, vyplývá z názvu, stejně jako vinárna naproti evangelickému kostelu - či do potravin naproti KD, jež svými mírnými cenami, širší sortimentu a zejména příhodnou polohou (co chcete - je to blízko) přímo vyzývá k návštěvě majitelů lačných žaludků.

Z občerstvovacích zařízení ke stánku ARTAMA, kde si můžete stejně jako minulý víkend zakoupit odbornou divadelní literaturu.

A od stánku ARTAMA do redakce Femad'áčku, kde se můžete podělit o dojmy, postěžovat si na nedostatky či jen tak pokecat.

Redakce Femad'áčku tedy zdraví všechny krásné blázny, kteří přijeli, ať již tady s námi byli minulý víkend či nikoliv, přeje jim, aby si to užili, a všem hostujícím souborům navíc "zlomte vaz" . - raK -

PLÁČEME...

Redakce Femad'áčku se zdá rozlehlá a pustá, obrazovky počítačů smutně blikají a téměř odmítají poslušnost, zářivka u stropu ponuře hučí a ani hudba, linoucí se z kazet'áku, bez níž se technické vymoženosti obsluhující Jarda Vondruška ml. prostě odmítá obejít, taky nezní tak vesele jako minulý víkend. Je to tím, že myslíme na našeho šéfredaktora Lájoška, kterého nám kolem poledne odvezli do Městce do nemocnice - a tak teď čekáme, cože se mu to vlastně přihodilo. Nejbližší hodiny nám snad přinesou odpověď.

A taky je to tím, že s námi není Vlasta Ondráček - rodinné záležitosti ho zadržely doma. Neděste se, v tomto případě to není nic vážného - jeho žena slaví pětadesáté narozeniny. Snad se na nás nebude zlobit, když jí touto cestou popřejeme všechno nejlepší a zároveň jejímu manželovi vzkážeme - "Vlastíku, tohle jste nám neměl dělat - to jste ji raději nemohl přivést s sebou??". Zbýl nám po vás jen vzkaz, který jsme vytáhli z počítačového harddisku a který by si zasloužil být v záhlaví nejen tohoto, ale vůbec každého příštího ročníku FEMAD:

"Někteří lidé tvrdí, že se svět nedá změnit. V člověku je však skryta tvořivost a naděje - vlastnosti, které toto tvrzení vyvracejí."

Téma : Faust

Seminář A

"Faust čili České Budějovice aneb tři dámy" - takto stručně byla dána vstupní informace k představení shlédnutému v noci. Počet diskutujících klesl, zásadní bojové ztráty : zmizel jeden lektor.

Jmenována východiska faustovského tématu : Urfaust, Faust (slovutný pan Goethe), české špalíčkové tisky, Marlowe, inscenace Ivana Vyskočila a Jiřího Suchého. Základní problém - obecné vnímání tématu Fausta se minulo s tématem inscenace (ve Faustovi není upřednostňován boj dobra a zla, ale

vůle člověka dosáhnout více, než na co má). Představení bylo vnímáno jako agresivní, nicméně ponechávající v klidu - jako vysoce subjektivní (a vysoce subjektivně také hodnoceno - mimochodem, vysoce subjektivní je rovněž tento článek, který by teoreticky měl být objektivním zachycením průběhu semináře). Vytykána absence klíče - v té souvislosti fakt, že detailům byl bez rozlišení věnován stejný prostor jako tématům, jež mohla být osou inscenace. Pochybnosti o tom, zda se jedná o "boj o člověka" či o "hru o člověka", pochybnosti o postavě Kašpara (co vlastně v tomto ději dělá a co se s ním na závěr stane?), pochybnosti o prostoru (představení je z tohoto hlediska, zdá se, nepřenosné), pochybnosti o tom, že je možné hrát toto představení pro první stupeň základních škol, pochybnosti, pochybnosti... ale tentokrát bohužel nikoli přesné pojmenování, v čem je vlastně chyba, respektive co vlastně většinu diváků tak popudilo. Mluvílo se o tom, že Faust byl jen záminkou pro blbnutí, o tom, že představení bylo jen "dlouhou expozicí" k příběhu, který nenastal, o tom, zdali náhodou nebylo nedotaženým vyjádřením tématu vyhýbání se jakékoli myšlence, o využívání hlasové deformace a jejích možnostech v průběhu osmdesáti minut trvajících představení... Vyzdvížena byla hudba, nasazení obou děvčat, výprava a loutky.

P. S. Označila jsem tento článek za vysoce subjektivní, bez dovolení budu pokračovat v tomto duchu, neboť bych ráda dodala :

Nesouhlasím s obecným odmítnutím této inscenace. Za prvé mě noční představení probudilo - což není tak málo -, za druhé strhlo a za třetí ve mně vzbudilo dojem, že patří mezi nejinspiračnější - ve smyslu provokace k přemýšlení - na tomto FEMAD. Nicméně argumenty si formuluji až v této chvíli, kdy sedím za notebookem - a to není nejlepší partner pro diskusi. Přemýšlím o tom, zdali spíše než o absenci myšlenky se nejednalo naopak o přílišnou mnohost nahozených témat, jež "pouze" nebyla dotažena. O tom, proč zužovat téma Goethova Fausta a tvrdit, že se s ním minuli, když je toto knižní drama uváděno pouze jako inspirační zdroj. (Připadá mi podstatnější poctivost pokusu o osobní výpověď než inspirační zdroj uvedený v programu). A zdali představení neuškodila více volba prostoru a noční hodina jeho uvedení než jeho podoba. Ona bezradnost, jak do "řešení" inscenace vstoupit, může být zápor, ale také kladem - nelze vše zařadit do škatulek. Přiznávám, že prozatím nevím, a nepovažuji to za negativum. Opravdu nevím...

- raK -

Seminář B

Tentokrát na semináři se ze mne stal zapisovatel postřehů a pocitů, jak zazněly v reflexi na představení Fausta.

1. hlas: - Byl jsem rozložený. Pyramida mě navnadila. Ale v průběhu představení stále víc a víc naskakovalo "proč je to tak dlouhý?" Byly skvělé momenty. Rozmělňování tématu zbytečný. Beethoven dobrý, ale proč pořád? Taky jsem špatně viděl. Spor dobra a zla v duši člověka nebyl dostatečně čitelný. Spousta okolních věcí odváděla od tématu.

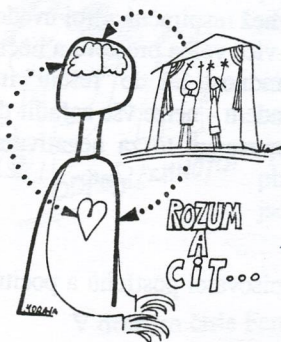
2. hlas: - Zdá se mně to nejjednodušší. Nevím, co mám od toho čekat. Co to je? Parodie nebo něco vážného?

3. hlas: - Ublížil tomu prostor, spousta lidí neviděla. Co se dělo vespod, se ztratilo. Je to představení, o kterém nejvíc přemýšlím. Vadila délka. Spousta věcí se líbila, žel jednotlivě. Je mi to líto, že se dostalo tam, kam se to dostalo.

4. hlas: - Nejprve byla radost, že je tu Faust pro děti. Jak to plynulo, tak bylo zřejmé, že to děcka nemohou vydržet. Je to pro děti šíleně těžký na vnímání. Za živou část představení, která naplňuje smysl Faustových přání, považují tu část s převleky. Bylo to znát i na reakci publika.

5. hlas: - Jestli problém není v tom, že v inscenaci jdou dva plány. Faust a jak se to prezentuje. V lince Fausta se zvláště v druhé půlce nedo- vídáme, co chce. Touha po vědění se výrazně neprezentuje. Je málo kon- kretních motivů pro předvádění dobra a zla. Zůstává to jen v obecné rovi- ně. Na délku představení je to málo vnitřně strukturované.

Hlas lektora: - Z pohledu dramaturgického je vše podřízeno boji dobra a zla. Faustovská motivace, že "on sám chce", je oslabena, to, co čí- ní, je mu podstrčeno. Významově to dál nejde. Jen nakonec zlo vyhraje a že my jedinci jsme v kole osudu (viz konec). Chybí svár uvnitř Fausta - je to jen řečený - tím se to stává monotónní. Vstup Kašpara jako lidového prvku vyvažujícího učencovu filozofii je málo založený, protože i on je prostřed- kem dobra a zla. Představení Fausta dle mého soudu ztrácí motivaci, nerozvíjí se to dál.

6. hlas: - Necítím výrazný rozdíl mezi dobrem a zlem. Je to jen v kostýmu. Proč je to dobro a peklo, proč se tyto dva póly srov- návají? Proč je symbolem zla peklo?

7. hlas: - Dobro zachází s Kašparem stejně jako zlo. Proč?

Hlas druhého lektora: - Mám pocit, a působí to na mě tak, že to dělají více pro se- be a že tu absenteje vztah k divákovi. Jde na- př. i o to připravit si prostor "kde to hraju". Jistá "sebehlednost" je i ve vztahu k Faus- tovi. Mám pocit, že kdyby inscenátorky my- slely víc na komunikaci ven, musel by se

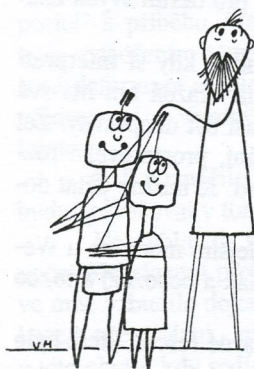
minimálně změnit rytmus představení. Užití různorodosti prostředků a žánru vřdycky klade otázku, jaký to má smysl. Jde-li se výrazně po výpovědi - po vnitřním smyslu - přestáváme se na účel užití ptát. Žel v představení Fausta není zřejmé, že vše, co se dělá, dělá se pro mne, pro diváka.

Z reflexe dětského diváka vyplynuly závěry, které potvrdily obavy "o čem to bylo". Zaujala dětská odpověď: "Poučení? Abychom se neučily černou magii, dostanem se do zla."

Hlas zaznamenavatele: Není problémem mít v divadle nápady. Je to dokonce nezbytný předpoklad (aspoň si to myslím). Domnívám se, že snad při žádné jiné inscenaci zde na FEMAD neplatilo to, jako v tomto případě, že "méně by bylo více".

- pal

Společný seminář k inscenacím aneb Odkrvené mozky (?)

Bylo nebylo aneb... - Divadlo Dagmar Karlovy Vary. Představení spadající nikoli do oblasti výchovného divadla, ale plnící jeho funkci, vyprávěné divadlo směřované k dětem kolem deseti let. Účastníkům FEMAD ztěžoval vnímání fakt, že se jedná o regionální záležitost - prezentace karlovarských pověstí s sebou nesla tolik informací v západních Čechách běžných, ale obecně neznámých, že u některých nastaly problémy s vnímáním jiným než racionálním. Byl pojmenován základní problém inscenace: nedostatek v dramaturgicko-režijní koncepci, jenž přesně nevymezil rámcovou situaci (diskuse o panáčkovi -

objevil se na začátku a na konci, ale nebyl dostatečně zapojen v průběhu vyprávění pověstí). Nesporně kladně byly vnímány herecké výkony. Vedle konkrétních otázek (o smysluplnosti zdivadelňování u tohoto typu představení, o schopnosti vytvářet vztahy v nedramatickém ději - v tomto případě napětí plynulo bohužel pouze z hereckých akcí, nikoli z celku - či o tempu - stylem "rychleji či pomaleji?" -) se narazilo až na téměř metafyzická témata typu "kterak provést snem?" (A. Bergman).

-raK-

Lakomá Barka. Při "výkopu" do debaty bylo zdůrazněno, že předloha je častým předmětem jevištního pohádkového zpracování. V inscenaci novoborských se můžeme setkat s prostředky vyprávění, komentování, vytváření postav přes manekýny, vystupování hereckých osobností jako dramatických postav atd. Všechny užitě prostředky lze při inscenování Lakomé Barky použít k výpovědi. Avšak! Při představení není zřejmé jejich cílené užití. V souhrnu jejich užití působí dojemem nahodilosti.

Pro úzký kontakt s hledištěm inscenaci chyběl "start vysokého nasazení", převážoval pocit "zmrazenosti" a těžkého rozjezdu. O tom svědčily i některá přeroknutí, případně i některé slovní přidávky.

V debatě se v podstatě potvrdila vstupní slova.

Představení zklamalo, pocit zmatenosti převládl. Absence jevištního řádu byla zřejmá. To se projevilo i při výměně vodičů jednotlivých manekýnů, protože identifikace šla přes ně, nikoli přes manekýny. Podstatným při tomto způsobu "vodění" je charakter loutky, nikoliv identifikace herce.

Postrádala se i charakteristika Barky. Nebylo zřejmé, jaká je.

Není nezajímavým i názor z auditoria, že vadilo běžné civilní oblečení - džíny a barevná trička. Užití civilu na jevišti musí být provedeno jistým znakem, má-li plnit svoji funkci.

Problémem je i adresnost na dětského diváka. Převažuje dojem, že interpreti připravili představení více sami pro sebe a pro okruh svých známých než pro dětského diváka.

Zazněl také hlas, že je přijatelný způsob divadla, kdy si interpreti "hrají na něco". Avšak tato hra nemůže být libovolná. Každá hra má svá pravidla, i to, co hrajeme na jevišti. Každé "jako" musí být doopravdy. Žel toto se v inscenaci nekonalo. Je tam mnoho sdělování, prostorového rozvrstvení a působí to dojmem, že se bere jakýkoli nápad. Je možno dělat dohromady, ale nápady se musí třídit!

K nepřehlednosti přispívá i skutečnost, že vedlejším motivům u We- richa se na jevišti dává podstatně větší prostor (viz vlak a nebozez) a to, co se sděluje, není rozčleněno, co je a co není důležité.

Za pozitivní prvek inscenace se považuje výtvarné řešení, které bylo velmi funkční a nápadité.

- pal

Na začátku FEMAD jsem se ptal Jarky Horčíčkové, s jakými představami sem přijela. Odpověď na konci první části byla tato:

"Mám pocit, že FEMAD splnil mé očekávání, protože jsem opravdu čekala něco jiného než na jiných přehlídkách. Splnilo se to, jsem spokojena. Nedostatky naší inscenace vypluly na povrch s plnou parádou. Nemohlo to jinak dopadnout. Jinak jsem spokojená. Nejsem nespokojená."

Do další práce "zlom vaz"!

V druhém čísle Femad'áčku jsem se ptal anonymní účastnice na její očekávání, spojené s účastí na této přehlídce. Odhalím její totožnost - jed-

nalo se o paní Ivanu Dvořákovou, takto ředitelku MKS v Němčicích, funkcionářku SČDO a zanícenou divadelnici.

◆ **Jak jsi spokojená, jak ti vyšly tvoje představy?**

"Překvapená, spokojená. Moc krásná atmosféra, perfektní semináře, pěkná představení - mám o čem přemýšlet. Pro prezentaci u nás i oblast kolem Němčic, kde zajišťujeme cyklus představení pro děti, bych vybrala každopádně Alibabu, potom Narodil se klaun. Příští víkend bohužel nemohu přijet, ale přijede moje kolegyně, která se stejným zájmem jako já bude sledovat, co by mohlo k nám do Němčic přijet."

Tazatel dodává, že Němčický divadelní máj má několikaletou tradici jako soutěžní přehlídka venkovských souborů s nominací na KDP ve Vysockém. Současně v Němčicích se uskutečňuje i přehlídka představení pro děti s možností doporučení na rakovnickou Popelku. Byl jsem letos v porotě a úroveň těchto představení si dovoluji komentovat "no hrůza". ptal se Dušan

Výsledky ankety z minulého týdne

Představení	Děti	Lektoři
Panna a netvor	12,6 %	18 %
Obrazy ze života Acylpirinků	19,3 %	26 %
Faust	10,4 %	3,7 %
Alibaba a čtyřicet loupežníků	30,4 %	29,6 %
Lakomá Barka	4,4 %	0 %
Byl jednou jeden...	6,7 %	3,7 %
Nemocnice má ubřečená okna	8,2 %	0 %
Narodil se klaun	8,2 %	18,5 %

LÁJOŠEK, ač odvezený, nás nenechal tak zcela bezprizorní. Vzhledem k citátům, které pilně kladl na počítačovou obrazovku poslední den minulého víkendu FEMAD, se projevil jako velmi láskyplný člověk, i zanechal nám dlouhé poselství, jež bychom rádi čtenářům Femad'áčku nabídli na pokračování. Uvedl je slovy F.L.Čelakovského: "Citáty mají větší cenu, než se tobě zdá;ony vysvětlují, dokazují, srovnávají."

Tímto tedy otevíráme tzv. "Lájoškovu citátovou rubriku", která by vás měla očekávat na poslední stránce každého příštího Femad'áčku.

Lájoškova citátová rubrika

- * Líbezná pozornost žen - skoro jediný cíl našich snah.
- * Ovšem to byly sliby dané v opojení a požadované v opojení.
- * Odloučení jako vítr malou lásku hasí, velkou rozdmychuje.
- * Nic tak nerozohní lásku, jako pochvalné poznámky jiných.
- * Nezapomínej, mladíku, toužící po rozžehnutí životem, jako se rozžihá oheň od ohně, že všechny útrapy tohoto světa, kde každý je buď vrah nebo vražděný, všechny hoře a žaloby jeho, vznikají z lásky.
- * Jaké je to hloupé způsobit, že na konec není už v tom nic zlého, milovati se.
- * Život nemá pranic krásného - kromě ilusí.
- * Lásce nic nestačí. Má štěstí - a chce ráj. Má ráj a chce nebe.
- * Nitro jejich se zalévalo něžností, láskou a vzájemnou touhou.*
- * Kdo miluje, ten se neptá, co dělat.
- * Ví, příteli, že věříte jako já v ona setkání, jež jsou jakoby zkřížením dvou osudů, které neviditelná síla navzájem přitahuje.*
- * Tančiti znamená vertikálně skloňovati slůvko toužiti.*
- * Láska, ona božská lež, onen grandiózní klam našich smyslů, který z všednosti kouzlí nám úžasnost, z toboské děvečky Beat rice a Lauru!
- * Vracíme se vždy, ať chceme nebo nechceme, k svým prvním láskám.
- * Náhle omládnuvše o desítky let, oba jsme zavířili v šíleném toku lásky, žárlivosti a vášně.
- * Zamilování ve svém začátku je jen pozorností neobyčejně upjatou k určité osobě. Umí-li tato osoba využití svého privilegovaného postavení a živí úmyslně onu pozornost, ostatní nastane s obvyklým mechanismem. Největší část lásek se spokojuje mechanickou hrou s pozorností druhého.

Zpravodaj 24. ročníku FEMAD v Libici nad Cidlinou
13.-15. a 20.-22 září 1996

Vydává nákladem 100 výtisků z pověření Přípravního výboru FEMAD 96 redakční rada ve složení: odpovědný redaktor Mgr. Ludvík Horváth, redaktori: Petra Kohutová, Petra Rychecká, Ing. Dušan Zakopal, Vlastimil Ondráček, technická spolupráce Jaroslav Vondruška mladší, grafika a ilustrace: MUDr. Václav Morava

Cena : 2,- Kč